

Brüsszel, 2019.2.7.
COM(2019) 59 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A Fiscalis 2020 program félidős értékelése

{SWD(2019) 15 final}

1. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

Az [1286/2013/EU rendelet](#)¹ létrehozta az európai unióbeli adórendszerek működésének javítását célzó, Fiscalis 2020 többéves cselekvési programot. A rendelet 17. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban a Bizottság elkészítette a program félidős értékelését, amelynek alapjául egy külső szerv által készített tanulmány szolgált. A tanulmány megállapításait, amelyek e jelentés alapját képezik, a csatolt bizottsági szolgálati munkadokumentum tartalmazza.

A félidős értékelés a Fiscalis 2020 programot a 2014. január 1-jei indulása és a végrehajtási időszak közepe (2017. december 31.) közötti időszakra vonatkozóan kívánta vizsgálni. Az értékelés kiterjedt a finanszírozott programtevékenységek és az érintett szereplők teljes körére.

E jelentés célja a program célkitűzéseinek elérése, az erőforrások felhasználásának hatékonysága, valamint a program uniós szintű hozzáadott értéke terén elért előrehaladás bemutatása. A jelentés emellett kitér az egyszerűsítésre, a célkitűzések relevanciájának aktualitására, valamint arra, hogy a program milyen módon járul hozzá az Unió intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló kiemelt célkitűzéseéhez.

2. RELEVANCIA

A Fiscalis 2020 program a több mint 25 éve működő korábbi programváltozatokon alapul. Információcsere biztosításával, a közigazgatási együttműködés támogatásával, valamint az adóhatóságok igazgatási felkészültségének javításával lehetővé teszi az uniós adóügyi jogszabályoknak a jelenlegi kihívások fényében történő következetes alkalmazását. A programban jelenleg 34 ország vesz részt: az EU 28 tagállama, valamint 6 tagjelölt és potenciális tagjelölt ország².

A legtöbb érdekelt fél már túl hosszú ideje vesz részt a programban ahhoz, hogy érdemben meg tudja ítélni a program indulása előtti helyzetet. A közös informatikai rendszerek, nevezetesen az európai információs rendszerek, amelyekre a program elérhető forrásainak körülbelül 75 %-a jut, már hosszú ideje a nemzeti és az uniós adózási környezet szerves részét alkotják. A **nemzeti adóhatóságok** között egyetértés van abban, hogy a Fiscalis 2020 program szükséges és releváns, továbbá a valós igényekhez és megfontolásokhoz igazodik. Az érdekelt felek méltányolják a program intézkedéseit, amelyek általában megfelelnek az igazgatási szervek igényeinek. Különösen nagy érdeklődésre tartanak számot a hálózatépítésre és az ötletek cseréjére irányuló kezdeményezések, amelyek valamennyi programtevékenység kulcsfontosságú tényezőjének számítanak. Az európai információs rendszerek legtöbbszörre vonatkozó igény és e rendszerek relevanciája magától értetődő; számos esetben meghatározóak az uniós jog szerinti alapvető információcsere lehetősége szempontjából. Az érdekelt felek nagyra értékelik továbbá az olyan támogató tevékenységeket is, mint az informatikai képzések.

Az információcserét szolgáló rendszerek iránti igény tekintetében az olyan rendszerek, mint például a szűkített egyablakos ügyintézés rendszere, az egységes piac megfelelő működését biztosító hatékony információcsere iránti igényt elégítik ki. Ugyanakkor megoldást jelentenek

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1286/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a 2014 és 2020 közötti időszakra szóló, az európai unióbeli adórendszerek működésének javítását célzó cselekvési program (Fiscalis 2020) létrehozásáról, valamint az 1482/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről.

² Albánia, Bosznia-Hercegovina, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró, Szerbia és Törökország.

arra az igénye is, hogy olyan rendszerek jöjjenek létre, amelyekkel csökkenthető az igazgatási erőforrásigény és az adófizetőkre háruló adminisztratív terhelés. Az érdekelt felek rámutatnak például arra, hogy a szűkített egyablakos ügyintézés kifejlesztésének célja kifejezetten az új héaszabályozás további adminisztratív terhek nélküli végrehajtásának lehetővé tétele volt. E rendszer kifejlesztése tagállamonként átlagosan 2,5 millió EUR költséggel járt. A rendszer előnye, hogy évente több mint 3 milliárd EUR héajövedelem áramlik rajta keresztül, és ez minden évben körülbelül 15 %-kal növekszik. Az uniós tagállamok többsége számára a szűkített egyablakos ügyintézés nettó jövedelemnövekedést eredményez.

A Fiscalis program e tevékenysége létfontosságú csatornákat teremtett az információcserére céljára; ilyen tevékenység hiányában mindenképpen szükséges lenne alternatív megoldásokat találni a meglévő igények és problémák kezelésére. Mindezen túlmenően nem biztos, hogy ilyen rendszereket létre lehetne-e hozni az olyan koordinációs keret, illetve finanszírozási forrás hiányában, mint a Fiscalis.

Míg a Fiscalis program fő kedvezményezettjei a nemzeti adóhatóságok, addig egyes európai információs rendszerek és képzési modulok felhasználói, valamint időnként konkrét közös fellépések résztvevői között számos **gazdasági szereplő** is megtalálható. Mind a gazdasági szereplők, mind az adóhatóságok számára fontosak az egyszerűsített eljárások, valamint az uniós jog egyenlő és előre látható alkalmazása. Ezeket az aggodalomra okot adó területeket számos programtevékenység kezeli. Általánosságban a Fiscalis program releváns a gazdasági szereplők számára, mert a kiemelt területei és tevékenységei a vállalkozások igényeihez igazodnak, és a konkrét problémáikkal foglalkoznak.

Arra kevés bizonyíték található, hogy a program vagy annak hatása a **lakosság** körében közvetlenül ismert lenne. Közvetetten azonban a program foglalkozik az európai állampolgárok számára nagy mértékben releváns olyan problémákkal, amelyekkel kapcsolatban uniós fellépésre van szükség. A program különösen azzal javítja az európai állampolgárok életminőségét, hogy a résztvevő országokban támogatja az adóügyi jogszabályok megfelelő és tényleges megértését és végrehajtását. A „panamai dokumentumok” kapcsán a közelmúltban történt események hatással voltak az állampolgárok adóügyi érzékenységeire, és a témát kiemelt jelentőségűvé tették. Az európai állampolgárok és közösségek számára egyre nagyobb jelentőséggel bírnak az olyan témák, mint az adócsalás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelem, valamint az adóügyi jogszabályok tisztességes és egyenlő alkalmazása.

3. EREDMÉNYESSÉG

A Fiscalis 2020 konkrét célkitűzése az adócsalás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelem támogatása, valamint az uniós adóügyi jogszabályok végrehajtásának elősegítése. E célkitűzések megvalósítását szolgálja az információcseré biztosítása, az igazgatási együttműködés támogatása, valamint a résztvevő országok igazgatási felkészültségének fejlesztése az adóhatóságokra háruló adminisztratív terhek és az adófizetők megfelelési költségei csökkentésének elősegítése terén.

Az európai információs rendszerek szerepe átfogó jellegű. Jelenleg 25 olyan közös informatikai rendszer működik, amely lefedi a határokon átnyúló közvetlen és közvetett adózási kérdéseket, valamint a támogató architektúrát és alkalmazásokat. Mivel az információmegosztás a többi célkitűzés – közülük is leginkább az adócsalás, adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelem, illetve az uniós jog végrehajtása – elérésének eszköze, az európai információs rendszerek valamennyi célkitűzéshez jelentős mértékben hozzájárultak. A rendszerek közül néhány a gazdasági szereplők számára is elérhető, és

lehetővé teszi számukra az információtovábbítás és az információhoz jutás egyszerűsítését, ezáltal mérséklők a jelentési kötelezettségek miatti terheket.

Az **adócsalás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelem támogatása** terén a rendelkezésre álló bizonyítékok azt mutatják, hogy a meglévő információ-megosztási eszközök és együttműködési fórumok jelentős mértékben elősegíthetik a célkitűzés elérését. E bizonyítékok nem csak a közös informatikai rendszerek növekvő mértékű használatát tárják fel, de arról is tájékoztatást nyújtanak, hogy e rendszerek miként egyszerűsítik az igazgatási szervek napi munkáját. A szóban forgó rendszerek (az európai információs rendszerek, mint például a szűkített egyablakos ügyintézés, a héa-visszaigénylési rendszer, a jövedéktermék-szállítási és felügyeleti rendszer, az elektronikus nyomtatványok vagy a héa információcsere-rendszer) az adócsalás/adókikerülés elleni küzdelemben a legnagyobb mértékű támogatást a héa és a jövedéki adók területén nyújtották. Kevésbé jelentős mértékű segítséget nyújtott a közvetlen adózáshoz kapcsolódó néhány informatikai rendszer (például az Európa portálon található adóazonosító számok vagy az adatterjesztési rendszer); ezek hatóköre, résztvevőinek köre szűkebb, arányaiban kevésbé ismertek, használatuk szintje alacsonyabb.

Az **uniós adózási jogszabályok végrehajtásának** a biztonságos információcsere útján történő **támogatásában** a program kritikus szerepet játszott oly módon, hogy segítette a tagállamokat a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken az egymás közötti biztonságos és hatékony kommunikáció megvalósításában, így javította a tagállamok együttműködését. A célkitűzésnek ez a szempontja olyan projektek jelentős részében érvényesül, amelyek az éves munkaprogramokban elsőbbséget élveznek, és amelyek értékelésében megállapítást nyert, hogy kifejezetten sikeresek voltak a héa és a jövedékiadó-jogszabályok kidolgozása során szükséges információcsere és együttműködés támogatásában.

Ennek legjellemzőbb formái az **adóhatóságok közötti igazgatási együttműködés támogatásában** a közös fellépések, jóllehet a témák és a tevékenységtípusok széles skálán mozognak. A program alapvető szerepet játszott a tagállamok és más részt vevő országok adóhatóságai közötti együttműködés erősítésében. Ennek legszembevetőbb bizonyítéka a közvetett adózás (különösen a héa és a jövedéki adók) terén látható, ahol az uniós hatáskör a legkiterjedtebb, és a programtevékenység ennek megfelelően magas szintű. E célkitűzéshez tartozik továbbá a többoldalú ellenőrzések formáját öltő közvetlen igazgatási együttműködés, és a közigazgatási vizsgálatokban való részvétel is. A többoldalú ellenőrzés, amely a legnépszerűbb tevékenységtípus (2014–2017 között több mint 3 000 tisztviselő vett részt ilyenekben) meggyőzően bizonyítja, hogy a gyakorlati igazgatási együttműködés nem csak megvalósul, hanem hatékony is. A többoldalú ellenőrzések, valamint a gyakorlati munkavégzés összehangolását és a bizalomépítést elősegítő koordinációs csoport együttesen azt eredményezte, hogy több adóbevétele folyt be és erősödött a jogkövető magatartás.

Az országok közötti eltérések és az ismerethiány, valamint a folyton változó adópolitikái összefüggésrendszer szükségessé teszi, hogy a program **támogassa a nemzeti igazgatási szervek kapacitásfejlesztését**. Ez az igény közös fellépések különböző típusai, valamint az Európai Bizottság speciális szakmai segítségnyújtási intézkedései révén valósult meg. A program keretében kifejlesztett e-tanulási modulok is a résztvevő tisztviselők felkészültségének fejlesztését célozzák.

4. HATÉKONYSÁG

A Fiscalis 2020 program költségvetése 223 millió EUR, amelyből a 2014–2017-es időszakra 124 millió EUR (a teljes rendelkezésre álló költségvetés 56 %-a) jut. A Fiscalis olyan közvetlen irányítású program, amelynek esetében az irányításért és a koordinációért a

Bizottság felel. A tevékenységek finanszírozásának eszközei a legtöbb esetben a támogatások (különösen a közös fellépések esetében) és a közbeszerzés (különösen az európai információs rendszerek és az e-tanulási modulok technikai fejlesztése esetében).

A Fiscalis költségvetésének legnagyobb része – amely az előirányzott költségvetés 74,7 %-át teszi ki – az **európai információs rendszerek** fejlesztését, működtetését és karbantartását támogatja. Az informatikai rendszerek nyújtotta konkrét előnyök nehezen számszerűsíthetők, főleg pénzértékben kifejezve. Az adatok alapján többnyire nem lehet különbséget tenni a különböző rendszerek között azzal a céllal, hogy a költségek összevethetők legyenek az igazolt eredményekkel. Mindazonáltal az értékelés egyik fő megállapítása az, hogy a közvetett adózással kapcsolatos horizontális architektúra és rendszerek – mint például a héainformációcsere-rendszer, a jövedéktermék-szállítási és -felügyeleti rendszer és a szűkített egyablakos ügyintézés – megítélése volt a legpozitívabb, és e rendszerek gyakran eredményeztek lényeges mértékű megtakarítást az adóhatóságok és a gazdasági szereplők számára.

A Fiscalis 2020 program keretébe tartozó **közös fellépések** összértéke a program első 4 éve alatt az előirányzott költségvetés 15,3 %-át tette ki. A közös fellépések eredményeként a nemzeti tisztviselők olyan platform és finanszírozás birtokába jutnak, amelyek segítségével értekezleteket szervezhetnek a közös érdeklődésre számot tartó kérdésekről, így e tisztviselők számára ezek a fellépések az együttműködés ösztönzésének alapvető eszközei. Az együttműködés magában foglalja az elméleti és gyakorlati tapasztalatcseréket, valamint bonyolult témák, új technológiai tendenciák, üzleti megoldások és informatikai megközelítések kidolgozását, a jogszabályok és gyakorlati eljárások egyes érdekelt szereplők általi értelmezésének összehangolását, illetve a nemzeti szakpolitikák hangsúlyeltolódásainak ösztönzését. A program első 4 évére vonatkozóan rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy a korábbi tendenciáknak megfelelően a programban minden évben nagyon sokan vesznek részt (a résztvevők legnagyobb része adóügyi tisztviselő), és a résztvevők száma meglehetősen stabil. A jelenlegi programidőszakban az előző finanszírozási időszakhoz hasonlóan az egyéni résztvevők száma évente körülbelül 4 000 fő volt. A költségszerkezet a különféle támogatott tevékenységtípusok (a projektcsoportoktól, munkalátogatásoktól, workshopoktól és szemináriumoktól a többoldalú ellenőrzésekig és egyéb tevékenységekig) esetében csak kis mértékben tér el egymástól. A tevékenységenkénti és résztvevőnkénti átlagköltség a közös fellépések valamennyi típusa esetében (a szakértői csapatokat kivéve) körülbelül 875 EUR, amely összhangban van a hasonló programok esetében tapasztaltakkal.

A Fiscalis 2020 program keretébe tartozó **képzési tevékenységek** összértéke mostanáig az előirányzott költségvetés 3,2 %-át³ tette ki. Mivel a képzési modulok kifejlesztésének költségei nagyrészt egyszeri beruházásnak minősülnek, így hatékonyságuk és ár-érték arányuk a résztvevők számának növekedésével arányosan növekszik, mert a célközönség bővülése a költségek legfeljebb csekély mértékű növekedéssel jár együtt. A képzési modulokban részt vevő nemzeti adóügyi tisztviselők számának folyamatos növekedése és a nyilvános domainekről történő letöltések alapján létező igényről van szó, és a Fiscalis 2020 képzési anyaga ezt az igényt kielégíti. A program zászlóshajója a héa e-tanulási csomag, amely 12 kurzusból áll. A Fiscalis 2020-nak köszönhetően a 2014–2017 közötti időszakban összesen körülbelül 46 700 adóügyi tisztviselő képzésére került sor. Az e-tanulási modulokat főleg szakmai szövetségek vagy multinacionális vállalatok 34 950 alkalommal le is töltötték az EUROPA weboldáról. Az EUROPA oldalról a modulokat letöltők becslései alapján a Fiscalis által szponzorált képzési modulok potenciálisan 420 000 résztvevőhöz jutottak el.

³ Az előirányzott kiadások fennmaradó 6,8 %-a az elemzési és további előkészítő munkákat szolgáló tanulmányok készítését finanszírozta.

Habár az **egyszerűsítés** önmagában nem tartozik a Fiscalis 2020 program célkitűzései közé, a program mégis támogat olyan egyéb kezdeményezéseket, amelyek célja az európai adózási környezet egyszerűsítése és korszerűsítése. Az adóhatóságok közötti információcserét támogató informatikai architektúra (vagyis a közös kommunikációs hálózat és az e-úrlapok különböző fajtái) aktívan segítik az eljárások egyszerűsítését, ezáltal csökkentik a kérelmek feldolgozásának időigényét.

Bizonyos hatékonyságjavulást sikerült elérni a Fiscalis 2020 és a Vám 2020 programok közötti **szinergiák** tekintetében is. Bár a két program eltérő szakpolitikai területekre irányul, mégis hasonló módon az a fő céljuk, hogy lehetővé tegyék az igazgatási szervek közötti együttműködést és információcserét. Ezek a hasonlóságok lehetőséget teremtettek az adminisztratív intézkedések és a közös munka tekintetében fennálló szinergiák kihasználására, ideértve a megosztott komponensekkel, például az informatikai rendszerekkel kapcsolatos termékeny együttműködést és közös finanszírozást, valamint az emberi erőforrásokkal összefüggő kapacitásépítés és képzés hasonló megközelítésére. A potenciális szinergiák legtöbbje a központi programirányítás szintjén és az integrált informatikai rendszerek terén jelentkezett. Tekintettel a programok szorosan összehangolt irányítására, a potenciális szinergiák és az információcsere területei az európai információs rendszerek fejlesztésével kapcsolatban kerültek azonosításra, jelesül az európai vámügyi információs rendszer többéves stratégiai terve képezte az alapját a hasonló adóügyi többéves stratégiai terv kidolgozásának és végrehajtásának.

A két program tartalma tekintetében egy jelentős kivétel van a jövedéki adók területén, ahol a nemzeti adó és vámhatóságok gyakran közös hatáskörrel rendelkeznek, és ahol a két program kifejezett támogatást biztosított a jövedéki adókkal kapcsolatos csalások elkerülése érdekében közös érdeklődésre számot tartó és együttműködésben érintett területek azonosításához.

5. KOHERENCIA

A program **belsőleg koherens**, mivel magas szintű konzisztencia figyelhető meg az intervenciók logika, a programcélkitűzések, az éves munkaprogram prioritásai és a projektek között. A program felépítése célkitűzés-vezérelt, ami azt jelenti, hogy valamennyi programtevékenységnek hivatkozniuk kell az 1286/2013/EU rendeletben körvonalazott célkitűzésekre. A programtevékenységek az általános, konkrét és operatív célkitűzésekkel, valamint a legmegfelelőbb végrehajtási módszerrel összhangban meghatározottak.

A **külső koherencia** tekintetében jelentős összehangoltság tapasztalható a program és az Európa 2020 stratégia között, amit a vonatkozó fellépések és tevékenységek bizonyítanak. A program a tevékenységeinek köszönhetően támogatja az uniós szintű adóügyi szakpolitika végrehajtását, különösen az adócsalás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelmet. Ez viszont elősegíti, hogy csak korlátozott mértékben érvényesülhessen az a versenytorzulás és belső piaci bomlás, ami a 28 tagállam adóügyi rendszereinek kölcsönös egymásra hatása miatt megjelenhet.

A tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok bevonása általánosságban pozitív, amit az aktív részvételük bizonyít. Ezidáig a programba bevont hat nem uniós ország részt vett a közös programtevékenységekben, sőt még egyes informatikai rendszereket is igénybe vett, amikor ez számukra engedélyezett volt. Mindazonáltal a programba történő bevonásuk lehetőségei még korántsem merültek ki.

Az egyetlen terület, ahol az erős külső koherencia hiánya tapasztalható, a Vám 2020 programon kívüli más uniós kezdeményezésekkel való kiegészítő jelleg. Míg a program

célkitűzéseinek és tevékenységeinek jellege alapján számos más programmal és projekttel állhatnának fenn potenciális szinergiák, mindössze két példát láthatunk a gyakorlati koordinációra: az egyik a strukturális reformokat támogató programmal, a másik pedig az Európai Parlament által finanszírozott TAXEDU kísérleti projekttel valósult meg. Ez azt a tényt hangsúlyozza, hogy egyes létező lehetőségeket jelenleg nem eléggé használnak ki. Ezért fokozni szükséges a koordinációs erőfeszítéseket a Bizottság különböző szervezeti egységei és más intézmények között is, hogy teljes mértékben ki lehessen használni a meglévő programokban rejlő potenciális lehetőségeket.

6. UNIÓS HOZZÁADOTT ÉRTÉK

A Fiscalis 2020 program és a különféle típusú finanszírozott tevékenységek az egyértelmű **hatékonyságjavulás és a méretgazdaságosság** biztosításával hozzáadott értéket hoznak létre a nemzeti hatóságok és a gazdaság szereplők munkájában.

A Fiscalis program által támogatott **európai információs rendszerek** az informatikai kiadások és a humánerőforrás-igény csökkenése formájában az uniós fellépés nélküli forgatókönyvhöz viszonyítva lényeges – noha nehezen számszerűsíthető – költségmegtakarítást eredményeztek a nemzeti igazgatási szervek számára. A központosított rendszerek kifejlesztése és telepítése olcsóbb, mint 28 külön, nemzeti szintű rendszeré, továbbá szükségtelenné tesz az országok közötti interoperabilitással összefüggő költségeket is. Amennyiben a rendszerek uniós és nemzeti komponensekre tagolódnak, a program összekapcsolhatóságot és hatékony együttes rendelkezésre állást biztosít az informatikai rendszerek között. Az informatikai együttműködés, mivel a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken lehetővé teszi a tagállamok együttműködését, biztosítja a méretgazdaságosságban rejlő lehetőségek kihasználását is. Az informatikai együttműködés fő célja, hogy az erőforrások formális módon történő egyesítésével, valamint a Bizottság és a tagállamok közötti kiegyensúlyozott tulajdonosi szerkezet biztosításával közös informatikai rendszerek jöjjenek létre (a szoftver, az informatikai megoldások és komponensek kifejlesztése, valamint tesztelés).

A **közös fellépések**, különösen a workshopok, munkalátogatások és projektcsoportok, elősegítik az információcserét és a tapasztalatok átadását, lehetőséget teremtenek a hálózatépítésre, továbbá a más módon lehetséges szinten túlmenően is javítják a közös problémák és megoldások megértését. Továbbá érdemes említést tenni a programban új elemet jelentő szakértői csapatok szerepéről, amelyek felépítése a komplex projektek területén javítja a tagállamok együttműködését, és lehetővé teszi a résztvevők közötti magas fokú elkötelezettséget. A szakértői csapatokat a legtöbb tagállam a – különösen az informatikai megoldásokkal kapcsolatos – egyeztetett és összehangolt munkavégzés érdekes és hasznos módjának tekinti. A közös tevékenységek formájában más országokbeli kollégákkal folytatott konzultációt és hálózatépítést a nemzeti szintű kezdeményezések olyan kiegészítőjének tekintették, amely segíti a kapcsolatok és a bizalom kiépítését, valamint a tapasztalatcsere és az információátadás támogatását. A közös képzési tevékenységek – a tananyag közös kidolgozásának és a képzések közös lebonyolításának köszönhetően – szintén hozzájárultak egyes országok igazgatási szerveinél olyan idő- és pénzmegtakarításhoz, amelyre más módon nem lett volna lehetőség.

A program hatókörén belül a nemzeti és az uniós fellépések egyértelmű kölcsönhatása is megállapítást nyert. A megkérdezett nemzeti programkoordinátorok egyetértettek abban, hogy a Fiscalis révén olyan tevékenységek is megvalósíthatók, amelyek túlmutatnak a résztvevő országok saját, önálló lehetőségein. E tevékenységek az adminisztratív

együttműködéstől – ahol a programtevékenység a nemzeti folyamatokat erősíti – az olyan megoldásokig terjednek, mint például tanulási és koordinációs lehetőség biztosítása az uniós jog végrehajtása terén (a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok esetében az uniós vívmányokkal való összhang biztosítása terén).

A program eredményeinek és teljesítményeinek **fenntarthatósága** általában magas szintű. Ide tartoznak az inkább nem tárgyi előnyök (például a hálózatépítés és a kapcsolatok javulása) és a kézzelfogható teljesítmények (eszközök, módszerek stb.), különösen a nemzeti igazgatási szervek emberi erőforrásainak fejlesztésével kapcsolatban. Mindazonáltal a megkérdezett érdekelt felek egyhangúlag úgy nyilatkoztak, hogy fontos **a program jövőbeli folytatása**. Ez a legrelevánsabb a program által támogatott európai információs rendszerek fenntarthatóságának biztosítása, és a csökkentett vagy megszüntetett finanszírozás ezen informatikai rendszerekre gyakorolt potenciálisan negatív hatásának kivédése érdekében. Az értékelés összességében megállapítja, hogy az információcsere érdekében létrehozott architektúra, valamint a Bizottság által működtetett, központi komponenseket magában foglaló számos platform biztonságos működtetése céljából szükség van a bevezetett informatikai rendszerek további támogatására.

7. KÖVETKEZTETÉSEK

Az értékelés megállapításai alátámasztják a Fiscalis-specifikus célkitűzések **releváns voltát**, hiszen feltárják, hogy egyértelmű igény mutatkozik a biztonságos és gyors információcserére, az adóhatóságok közötti együttműködésre, valamint az igazgatási felkészültség javítására. Ezek az igények az uniós jogszabályok és kezdeményezések hatókörének bővüléséből, a problémák határokon átnyúló jellegéből és az országok közötti konvergencia iránti folyamatos igényből erednek. A megkérdezett érdekelt felek között általános egyetértés mutatkozott abban, hogy a programra e tapasztalatcsere és együttműködés elősegítése érdekében szükség van, és ilyen támogatás hiányában nem lenne lehetőség ambiciózus uniós szakpolitikák megvalósítására. Ennek eredményeképpen a program kimagasló szerepet játszik a megközelítések, az igazgatási eljárások és szabályok közötti konvergencia erősítésében.

A program a három fő tevékenységtípusának (európai információs rendszerek, közös fellépések és képzés) köszönhetően **eredményesen** erősítette az uniós tagállamok és más résztvevő országok adóhatóságai közötti együttműködést. A program biztosította az egyre mobilabbá váló Európában az uniós adóügyi jogszabályok végrehajtásához, valamint az adókijátszás, adócsalás és agresszív adótervezés elleni küzdelemhez szükséges együttműködési és információ-megosztási keretet és technológiai eszközöket. Ennek legszembetűnőbb bizonyítéka a közvetett adózás (különösen a héa és a jövedéki adók) terén látható, ahol az uniós hatáskör a legkiterjedtebb, és a programtevékenység ennek megfelelően magas szintű.

A program általános struktúrája, valamint döntéshozatali és prioritás-meghatározási eljárásai az idők során beváltak, és mind a Bizottság, mind a résztvevő országok igazgatási szervei széles körben alkalmazhatónak tartják azokat. Bár a program előnyei pénzürtékben nem fejezhetők ki, az eredményességre és a kiadási adatokra vonatkozó megállapítások összehasonlítása, valamint a működési **hatékonyságra** vonatkozó pozitív megállapítások kétséget kizáróan megerősítik, hogy a program általában költséghatékony. Az európai információs rendszerek, a közös fellépések és a képzési tevékenységek egyértelműen értéket teremtenek az EU és a nemzeti adóhatóságok számára azáltal, hogy elősegítik az erőforrások egyesítését (ezáltal a méretgazdaságosság biztosítását), több adóbevétel beszedését, valamint

a hatékonyabb jogszabálykövetést és működést. A jobb adóügyi szakpolitikai irányításnak, valamint egyes informatikai rendszerek és e-tanulási modulok közvetlen használatának köszönhetően az előnyöket közvetett módon a gazdasági szereplők is élvezhették.

A Fiscalis program különböző szintjei és komponensei között erős belső **koherencia** figyelhető meg. Ez számos tényező, többek között a program célkitűzés-vezérelt felépítésének eredménye, amely biztosítja a különböző intervenciós logikai szintek összhangját – az általános, konkrét és operatív célkitűzésektől a prioritásokig és a tevékenységekig. A program külső koherenciája tekintetében jelentős összehangoltság tapasztalható a program és az Európa 2020 stratégia között, amit a program által támogatott, releváns fellépések és tevékenységek bizonyítanak. A tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok bevonása általánosságban pozitív, amit az aktív részvételük, valamint az bizonyít, hogy ezen országok további mértékű bevonása is lehetséges.

A program hatékonynak bizonyult az egyértelműen uniós dimenzióval rendelkező problémák megoldása terén. A program különösen azáltal teremt hozzáadott értéket, hogy fórumot biztosít a tagállamok közötti vitákhoz, tapasztalatcseréhez és hálózatépítéshez, ami a Bizottság támogatása nélkül nem lenne lehetséges. A Fiscalis a számos informatikai rendszernek és tevékenységnek köszönhetően elősegítette az információcsere kereteinek létrehozását is. Mindez a mérettel és a koordinációval kapcsolatos materiális és immateriális előnyökhöz vezetett. Az egyértelmű uniós komponens és az a tény, hogy ugyanezeket az eredményeket a támogatást biztosító program nélkül nehéz vagy lehetetlen lett volna elérni – különösen az európai információs rendszerek szükséges fenntartása tekintetében – szintén ahhoz a következtetéshez vezet, hogy a program finanszírozása útján történő további támogatás az **uniós hozzáadott érték** szempontjából releváns és előnyös.